

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund

Nr. 24.

Koster 50 Øre Kvartalet + Postpenge
(København 13, Provinserne 15).

28. November 1903.

Udgaar hveranden Lørdag.
Enkelte Numre 10 Øre.

19. Aarg.

MARY STEEN,

kongelig Hoffotograf,

Amagertorv 4, 3.

Kender De

GERA

paa Østergade?

Ikke? Naa saa gaa derop
og køb Deres Kjoletøj, og jeg
garanterer Dem at blive tilfreds.

Kun **Østergade 41, 1. Sal.**
Hansen & Nygreen.

EMMY THULSTRUP.

Hjemmelavet Konfekt,

tilkendt eneste

Panoptikon B, 1ste Sal,
Forhuset. Mezzaninen.

Telefon 26543.

Marie Steffensens Skole

for Snitmønstertegning,
Tilskæring og Kjolesyning,
Zinnsage 2, 2. Sal.

Stort Bomuldsforklæde fra 1,50.

Forklæder.

Hvide uden Smæk fra 0,80.
— med kul. Baandbelægning fra 1,00.
— engelske Stuepigeforklæder 1,85.

Sys kun af
vaskeægte danske Bomuldstrøjer.

Anna Lindgreen,
Knabostræde 4 (ligeved Nygade).

Dansk Kvindesamfund.

Københavns Kredsen. Klubaften 7de
Decbr. Kl. 8: Frøken U. Hoffmann
vil indlede en Diskussion om „Kvinden
og kristeligt Samfundsarbejde“. Gæster
kan medtages.

Kvinden og Samfundet.

Redaktion.

Træffes i Reglen 5-6.
Vesterbrogade 270, 4. S.
Postadr.: Kbhvn. V.
Telefon 18293.

Ekspedition.

Bedst efter Kl. 2.
Nørregade 33.
Telefon 17721.

Annoncer.

Fru O. Borgeisen.
Rosengården 10, K.
Telefon 17679.

Valgretten.

Nu skal Rigsdagen altsaa virkelig
for Alvor til at tale om at give Kvin-
der Valgret og Valgbarhed. Det fore-
lagte Lovforslags § 1 begynder saale-
des:

„Valgret til Borgerrepræsentantskabet i
København, til Byraadene og Lignings-
kommissionerne i Købstæderne, derunder
indbefattet Frederiksberg, Frederiksværk
og Marstal, samt til Sogneraadene paa
Landet tilkommer enhver uberygtet Mand
og Kvinde, som har Indfødsret, har fyldt
sit 25. Aar, har i det forud for Valget
gaaende Skatteaar været bosat i og sva-
ret direkte Skat — i København Ind-
komstskat — til Kommunen, og paa den
Tid, Valglisterne affattes, vedblivende har
fast Ophold i denne.“

Dernæst gøres nogle Undtagelser.
Man har saaledes ikke Valgret, naar
man er Tyende, naar man har mod-
taget Fattighjælp, som ikke er efter-
givet eller tilbagebetalt, ej heller naar
man er ude af Raadighed over sit Bo.

Valgbar er enhver, som har
Valgret.

Kvinderne maa være glade over
dette Forslags Forelæggelse; men der er
een alvorlig Hage ved Sagen. I Skat-
teloven af 15. Maj 1903, § 7, staar
der:

„Familieoverhovedet beskattes af hele
Husstandens Indkomst. Til Husstanden
henregnes den med Manden samlevende
Hustru, selv om hun har Særformue, samt
de af Familieoverhovedet økonomisk af-
hængige Børn, forsaavidt disse ikke have
egen Husstand“, — o. s. v.

Men naar gift Kvinde saaledes ikke
kan komme til at betale Skat, kan hun
heller ikke faa Valgret eller Valg-
barhed.

Dette er naturligvis en Meningsløsh-
hed. Hvorfor i al Verden skal den
Skat, der hidrører fra den fæl-
les Indtægt, i enkelte Tilfælde
endog mest eller udelukkende fra
Hustruens, kun give den ene Ægte-
fælle Valgret!

Og hvorfor skal Hustruen ikke have
denne Valgret? Som ugifte anses vi
for modne og berettigede dertil; men
naar vi bliver gift og kommer under
daglig Paavirkning af de kloge
Mænd, — Familieoverhoveder —
saa . . . !

Forhaabentlig vil der dog allerede
ved 2. Behandling i Folketinget kunne
gøres en saadan Tilføjelse, at ogsaa
gifte Kvinder faar Valgret. Der kunde

f. Eks. i ovennævnte § 1 efter Ordene
„— til Kommunen“ indføjes:

[eller, for gift Kvindes Vedkommende,
naar hendes Mand har betalt saadan
Skat, jfr. § 7 i Lov Nr. 104 af 15de
Maj 1903 og kgl. Anordning af 22de
Oktober 1903 § 3.]

Efter at denne Artikel er skrevet,
har d'Hr. Svend Høgsbro og Hør-
dum i Folketinget talt de gifte Kvin-
ders Sag og fremhævet den samme
Mangel ved Loven, som vi her har
paapeget. Lad os haabe, at d'Hr.
maa faa Held til at gennemføre en
Ændring som den ovennævnte, og at
Regeringen vil stille sig velvillig
dertil.

Men nubør alle Kvinder hver
Dag, i og udenfor Hjemmet,
hvorsomhelst, de kan træffe
andre Mennesker, bringe denne
Sag paa Bane. De bør holde
dens Retfærdighed klart frem;
de bør søge at skabe Tillid til
dens Gavnlighed.

Det bør være en Æressag for
enhver Kvinde at virke det,
hun formaar, til at vende den
offentlige Mening til Gunst
for Kvindens lige Ret med Man-
den til at danne sig sin Mening
om offentlige Sager, og lægge
den i Vægtskaalen.

Husk de 10

Abonnenter, De skal skaffe inden Nyt-
aar. Naar De tænker Dem om, kom-
mer De nok i Tanker om adskillige af
Deres Bekendte, som burde holde „Kvin-
den og Samfundet“, men dog ikke gør
det. Sig da til dem, at de skal for-
lange Bladet paa Posthuset eller ogsaa
blot opgive Navn og Adresse til Eks-
peditionen Nørregade 33 Kbhvn. K.

Husk hvilken Betydning det har for
Kvindesagen, at vort Blad kommer frem
mange Steder. Ethvert Eksempplar vil
altid komme en eller anden for Øje,
som vil huske en og anden Sætning.
Hvert Eksempplar gør altsaa sin lille
Nytte. Og de mange Bække smaa

Til Jonas Lie.

En Tak for „Kommandørens Døtre“.

Mange smukke, anerkendende Ord
er der i den forløbne Novembermaa-
ned bleven henvendt til Jonas Lie i
Anledning af hans halvfjerdssindstyve-
aarige Fødselsdag. Hver Gang jeg i
et Blad eller Tidsskrift har set hans
Navn, har jeg glædet mig og tænkt:
„Nu kommer det!“ men bestandig er jeg
bleven skuffet. Jeg har ikke fundet den
Pen, som gav Udtryk for mine Tan-
ker. Derfor synes jeg stadig, at der er
en Taknemmelighedsgæld, som man
har forsømt at betale. — I „Tilskue-
ren“ har der staaet en længere Arti-
kel: „Jonas Lie og hans Læsere“,
hvori der fortælles om, hvorfor og

hvorledes Jonas Lie læses af Menne-
sker i de forskellige Aldere. Det er
anerkendende, varme Ord, hvortil en-
hver, som holder af Digteren, kan
slutte sig. Men paa et Punkt tror jeg,
at Artiklen tager fejl, det er i sin
Bedømmelse af, hvad unge Piger har
søgt og fundet i Lies Bøger.

Disse Bøger har ofte en ganske
bestemt Adresse, „et Samliv“ kunde
tænkes tilegnet unge Ægtefolk, „onde
Magter“ er skrevet for modne Mænd,
„Kommandørens Døtre“ er de unge
Pigers Bog, og hvad den har været for
sine Læsere, tror jeg, der skal en
Kvinde til at vurdere.

Jeg tænker ikke paa det tyvende
Aarhundredes unge Pige, der uimod-
sagt kan udvikle deres Anlæg og
Ejendommeligheder, jeg antager ikke,
at de læser Lies Bøger meget, og de
trænger heller ikke til ham, de har
lært at staa paa egne Ben. Jeg tæn-
ker paa os, som var unge i Firserne.

Vi ved, hvad Lies Digtning den
Gang betød for unge Piger, og vi ere
ikke tilfredse med den Forklaring, „at
vi skal have læst ham i Ro og Mag,
at vi har elsket ham, fordi han ikke
tvang os op med Problemer, som vi
kun halvt forstod; thi intet af det, som
hændte hans unge Piger, var anderle-
des, end at det kunde hænde enhver
af os“.

Det var jo netop Følelsen af, at
Cecilie Withs Skæbne kunde blive vor,
hvis vi ikke tog os i Agt, der gjorde
„Kommandørens Døtre“ til en Ad-
varsel, som ikke kunde overhøres.
Den Gang studerede vi ikke Kvinde-
sagen, vi interesserede os ikke for Fo-
redrag eller Avisartikler; det var no-
get, som efter vor Mening kun angik
„gamle Jomfruer“; men Lie derimod,
han kunde faa os i Tale, for det
kunde vi forstaa, at som det gik Ce-
cilie With, skulde og maatte det ikke
gaa flere.

Cecilie var ung og glad, hun pyn-
tede sig og gik paa Bal ganske som
vi andre, og hun havde mødt det ene-
ste, vi den Gang fandt, havde Cecilie,
Kærligheden. Og alligevel blev Cecilie
ulykkelig. Alle Hverdagslivets Ube-
tydeligheder kædede sig sammen og
drog den Elskede fra hende.

Saa stod hun fattig tilbage og havde
intet at leve videre paa. Ingen Sorg
over et Tab, for hun havde aldrig ejet,
ingen Minder om Lykke, for hun havde
aldrig nydt. Den, som hun havde gi-
vet sine bedste Følelser, havde for-
smaaet hende, og ikke en eneste Gang
lod det haarde Forsyn hende ane, at
hun i Virkeligheden havde været gen-
elsket. — Men for Cecilies Jævnal-
drende stod det klart, at kunde Til-
fældigheder saaledes afgøre en Livs-
skæbne, saa maatte der leves for an-
det end Haabet om en usikker Kær-
lighedslukke.

Hvem kunde glemme Cecilies sidste
Bal! Efter Aars Adskillelse træffer hun
ham igen, hun ved, at det er Afgørel-
sen, hun staar for, den Aften skal Li-
vet begynde eller slutte for hende,
og hvad sker der saa? Han ser paa
hende med beundrende, kolde Øjne, og
saa er hun klar over, at alt er forbi.

Efter Festen undersøger hun sit Ydre
foran Spejlet og kommer til det Re-
sultat, at hun er vakker endnu men
stram om Munden. Og da hun gem-
mer Stadsen, beslutter hun, at nu skal
det være forbi med Ballerne, som hun
længe har gruet for lang Tid i For-
vejen, for nu er hun gaaet træt.

Haabe og vente, danse og le, til